

گزارش

در نشست علمی- حقوقی ماهانه دفتر حقوقی دکتر مسعود مظاهری تهرانی مطرح شد خلاّ قانونی قانون تجارت در ایران

آخرین تغییرات قانون تجارت در ایران مربوط به سال ۱۳۴۸ است. نشست ماهانه علمی- حقوقی دفتر دکتر مظاهری روز یکشنبه ۳۰ فروردین ۱۴۰۵ با حضور استادان برجسته حقوق، جمعی از مدیران عامل شرکت‌ها و وکلای علاقه‌مند به قوانین تجارت در محل دفتر حقوقی و دآوری بین‌الملل دکتر مسعود مظاهری تهرانی برگزار شد. در بخش اول این نشست، استاد میهمان این دوره آقای دکتر ربیعا اسکینی، نویسنده، حقوق‌دان برجسته در حوزه حقوق تجارت و عضو هیئت علمی دانشگاه، به بررسی و مقایسه اسانامه شرکت‌های سهامی خاص و سهامی عام در قانون تجارت پرداخت.

اسکینی در ادامه نقش مدیران عامل را در مسائل حقوق تجارت بسیار تعیین‌کننده دانست و افزود خلاّ قانونی و بلاتکلیفی در قراردادهای تجاری، ناشی از اهمال نهادهای قانون‌گذار در قانون تجارت است. بخش دوم این نشست به پریش و پاسخ میهمانان حاضر و استاد میهمان، دکتر ربیعا اسکینی و سایر استادان حاضر برگزار شد. در انتهای نشست از تمبر ۲۲سالگی دفتر وکالت حقوقی و دآوری بین‌المللی دکتر مسعود مظاهری تهرانی رونمایی شد. دکتر مسعود مظاهری تهرانی، مدرس، نویسنده و عضو انجمن ایرانی حقوق بین‌الملل کفیری، دارای مدرک دکترای جزا و جرم‌شناسی و عضو انجمن علوم قضائی ایران است. او از سال ۱۳۸۳ با هدف بررسی مسائل حقوقی و تلاش برای ارتقای دانش جامعه حقوقی ایران اقدام به برگزاری مجموعه جلسات علمی-آموزشی-حقوقی مختلف با حضور استادان مطرح جامعه حقوقی ایران، قضات و وکلای علاقه‌مند در محل دفتر حقوقی خود کرده است. همچنین ماهانه علمی-حقوقی داداندیش به سردبیری دکتر رسول سلطانی، وکیل دادگستری و عضو هیئت علمی دانشگاه، به بررسی آکادمیک مسائل روز حقوقی در قالب مقالات و گزارش و مصاحبه می‌پردازد.

خبر

کاهش ۴۵ میلیون بشکه از ذخایر نفت جهان در ماه آوریل

اختلال گسترده در تردد نفتکش‌ها از تنگه هرمز موجب کاهش شدید ذخایر و عرضه جهانی نفت شده است. به گزارش مهر به نقل از فوربس، ذخایر جهانی نفت در ماه جاری میلادی با کاهش ۴۵ میلیون بشکه‌ای مواجه شده و از اواخر ماه مارس تاکنون روزانه حدود ۱۲ میلیون بشکه از تولید نفت جهان دچار اختلال شده است. به دلیل تشدید درگیری‌های نظامی در منطقه، تردد نفتکش‌ها در تنگه هرمز تقریباً متوقف شده است. براساس این گزارش، عبور نفت از این گذرگاه استراتژیک که در ماه فوریه بیش از ۲۰ میلیون بشکه در روز بود، در اوایل آوریل به کمتر از چهار میلیون بشکه در روز سقوط کرده است. مجموع کاهش صادرات نفت کشورهای منطقه نیز از مرز ۱۳ میلیون بشکه در روز عبور کرده که معادل اختلال در تولید بیش از ۱۲ درصد از مصرف روزانه جهان است. آژانس بین‌المللی انرژی (IEA) در تازه‌ترین گزارش خود اعلام کرده است که کاهش عرضه نفت در ماه مارس (اسفند ۱۴۰۴) به ۱۰٫۱ میلیون بشکه در روز رسیده؛ رقمی که بزرگ‌ترین افت ماهانه ثبت‌شده در تاریخ بازار جهانی نفت محسوب می‌شود. این نهاد هشدار داده است که تداوم اختلال در عبور نفت از تنگه هرمز می‌تواند جهان را برای ماه‌ها با بحران انرژی روبه‌رو کند. آژانس بین‌المللی انرژی همچنین پیش‌بینی قبلی خود درباره رشد تقاضای نفت در سال ۲۰۲۶ را اصلاح کرده و اکنون انتظار دارد تقاضای جهانی نسبت به سال قبل روزانه ۸۰ هزار بشکه کاهش یابد. برآورد می‌شود در صورت تداوم شرایط کنونی، تقاضای نفت در سه‌ماهه دوم سال جاری نسبت به مدت مشابه سال گذشته تا ۱٫۵ میلیون بشکه در روز کاهش پیدا کند؛ افتی که شدیدترین کاهش از زمان همه‌گیری کووید۱۹ ارزیابی می‌شود.

قیمت نفت دوباره اوج گرفت

قیمت نفت در معاملات روز دوشنبه بازار جهانی، تحت تأثیر تحولات جاری در منطقه خلیج فارس، بیش از پنج درصد افزایش یافت. به گزارش ایسنا، قیمت نفت برنت با ۵ دلار و هشت سنت معادل ۵٫۶۲ درصد افزایش، به ۹۵ دلار و ۴۶ سنت در هر بشکه رسید. قیمت نفت وست‌تگزاس اینترمدیت آمریکا با ۵ دلار و یک سنت معادل ۵٫۹۷ درصد افزایش، به ۸۸ دلار و ۸۶ سنت در هر بشکه رسید. هر دو شاخص روز جمعه ۹ درصد کاهش یافتند که بزرگ‌ترین کاهش روزانه آنها از ۱۸ آوریل بود. بر اساس گزارش رویترز، سائول کاوونیک، رئیس تحقیقات شرکت «ام‌اس‌تی مارکی» گفت: «بازارهای نفت همچنان در واکنش به مواضع آمریکا و ایران در شبکه‌های اجتماعی به جای واقعیت‌های میدانی که همچنان برای ازنس‌گیری سریع جریان نفت چالش‌برانگیز است، در نوسان هستند.»

شرق: جنگ زندگی حدود یک‌میلیون و ۲۰۰ هزار خانوار کارگری را فلج کرده است؛ یک‌میلیون و ۲۰۰ هزار کارگر ساختمان که برخلاف بقیه کارگران مقرری بیمه بیکاری ندارند. آتش جنگ و اکنون بلاتکلیفی آتش‌بس، ساخت‌وساز را متوقف کرده و کارگران را به خانه‌هایشان فرستاده است. براساس اعلام کانون انجمن‌های صنفی کارگران ساختمانی، نزدیک به ۹۰ درصد از این کارگران، مستاجر هستند و به دلیل نداشتن حقوق و مزایای ثابت ماهانه امکان ثبت‌نام و دریافت مسکن دولتی را نداشته‌اند. همین نبود حقوق ثابت ماهانه سبب شده است دریافت وام بانکی برای کارگران ساختمانی سخت‌تر از سایر اقشار مردم باشد؛ آن‌هم در حالی که گرانی در کشور بیداد می‌کند و تورم معادل بیشتر از پنج غذایی در اسفند گذشته سهرقمی شده است و حالا بیره نیست اگر گفته شود جنگ، زندگی ضعیف‌ترین قشر کارگر ایرانی، یعنی کارگران ساختمانی را زمین‌گیر و فلج کرده است.

جنگ، کارگران را به خانه برگرداند

نزدیک به دو ماه است که از جیب می‌خورند و مشخص نیست این وضعیت تا کجا ادامه داشته باشد. بعضی‌هایشان می‌گویند سر پرداخت اجاره و تخلیه ملک زیر فشار صاحبخانه‌ها هستند و بعضی می‌گویند که کارگران ساختمانی آن‌قدر تهیدست هستند که امکان خرید خودرو و مسافركشی را هم ندارند. در حال حاضر قیمت ارزان‌ترین مدل‌های خودرو در بازار ایران به حدود یک میلیارد تومان رسیده که این رقم معادل بیشتر از پنج سال کل درآمد کارگران ایرانی است. کارگران ساختمانی می‌گویند کارفرمای ثابت ندارند و به همین دلیل نمی‌توانند مقرری بیمه بیکاری بگیرند و حالا به گفته آنها، جنگ کارگران ساختمانی را «له» کرده است. براساس اعلام کانون انجمن‌های صنفی کارگران ساختمانی، نزدیک به ۹۰ درصد از این کارگران، مستاجر هستند و به دلیل نداشتن حقوق و مزایای ثابت ماهانه، امکان ثبت‌نام و دریافت مسکن دولتی را نداشته‌اند. درواقع آنها مسکن‌سازان بی‌مسکن هستند.

بازار ساخت‌وساز مدت‌های مدید است در ایران زمین‌گیر شده است. مطابق گزارش وزارت راه و شهرسازی، بازار ایران سالانه به حدود یک میلیون واحد مسکونی جدید نیاز دارد، اما ساخت‌وساز مسکن در تمام این سال‌ها حدود یک‌سوم این نیاز بوده است. ایران یکی از ۱۰ کشور جهان با بیشترین نرخ تورم است و تورم سنگین مدام باعث سقوط قدرت خرید مردم شده است؛ تا آنجا که براساس گزارش کمیسیون عمران مجلس، سهم مسکن در سبد هزینه خانوار ایرانی گاهی به ۶۰ درصد می‌رسد و قدرت پس‌انداز و خرید مسکن را از بسیاری از ایرانیان سلب کرده است. صرف‌نظر از شمار روزافزون مستاجران، گزارش دیگری از وزارت راه و شهرسازی حاکی از آن است که حدود یک‌سوم مردم کشور بدمسکن و ساکن حاشیه شهرها و بافت ناکارآمد هستند. فقر گسترده مسکن حالا نه‌تنها دامن کارگران ساختمانی را گرفته، بلکه رکود تورمی بازار ملک سبب خروج سرمایه از این بازار و کاهش قابل ملاحظه ساخت‌وساز شده است.

اکبر شوکت، رئیس انجمن صنفی کارگران ساختمانی، به «شرق» می‌گوید: در سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۱ سالانه حدود ۱۱۰ میلیون مترمربع واحد مسکونی در کشور ساخته شده است، اما سال گذشته تنها ۶۵ میلیون مترمربع مسکن در کشور ساخته شد که درواقع میزان ساخت‌وساز در کشور به حدود نصف رسیده است. خشایار یاقربو، مدیرعامل اتحادیه تعاونی‌های عمرانی تهران نیز پیش از این به «شرق» گفته بود که نااطمینانی در فضای اقتصادی کشور و رکود سنگین سبب شده شمار درخو توجهی از سازندگان مسکن، سرمایه خود را به امارات، عمان و ترکیه منتقل کرده و از ادامه ساخت‌وساز در ایران صرف‌نظر کنند.

حدود یک میلیون کارگر ساختمانی بدون برخوردار ی از بیمه بیکاری با شروع جنگ بیکار شده‌اند

کارگران خانه‌نشین جنگ

جنگ هزینه ساخت‌وساز را بالا برد

حالا جنگ اوضاع ساخت‌وساز را وخیم‌تر کرده است. در حملات هوایی، دو فولادساز بزرگ کشور، یعنی فولاد مبارکه اصفهان و فولاد خوزستان، خساراتی دیدند و خط تولید خود را تعطیل کردند. این دو کارخانه نزدیک به یک‌سوم فولاد خام کشور را تأمین می‌کردند. همچنین بخشی از ظرفیت تولید پتروشیمی کشور خسارت دید که این خسارات بازار مصالح ساختمانی را تحت تأثیر قرار داده است. خسارات جنگ همچنین به معادن سیمان رسیده؛ هرچند این خسارت در حدی نبود که قیمت سیمان را تغییر چندانی دهد، اما خسارات جنگ بهای سازه‌های فلزی ساختمان را به‌شدت تحت تأثیر قرار داده است. ایرج رهبر، عضو هیئتمدیره انجمن انبوه‌سازان استان تهران، به «شرق» می‌گوید: جنگ نه‌تنها ساخت‌وساز را تعطیل کرده، بلکه بهای تمام‌شده مسکن را به‌طور درخو توجهی بالا برده است.

به گفته رهبر، بهای لوله پروفیل که تا قبل از جنگ کیلویی ۷۰ تا ۷۵ هزار تومان بود، هم‌اکنون به ۱۴۰ هزار تا ۱۵۰ هزار تومان رسیده است و قیمت میلگرد که تا قبل از جنگ کیلویی ۵۶ هزار تومان بود، به ۷۶ هزار تومان رسیده است.

سازندگان مسکن می‌گویند افزایش قیمت مصالح ساختمانی سبب شده که بهای ساخت‌وساز حدود ۵۵ درصد بیشتر شود. ابتدای سال گذشته، تحت تأثیر تغییر سطح قیمت نهاده‌های تولید مسکن و نرخ‌های ۱۴۰۴ عوارض صدور جواز ساخت توسط شهرداری، هزینه ساخت یک مترمربع واحد مسکونی در پایتخت به سطح ۲۹میلیون و صد هزار تومان رسید که ۴۰ درصد نسبت به سال ۱۴۰۳ افزایش یافته بود. در حال حاضر متوسط هزینه ساخت در تهران با ۵۵ درصد افزایش نسبت به سال گذشته، به مترمربعی ۴۵ میلیون تومان رسیده است. سازندگان انتظار دارند با افزایش چشمگیر هزینه ساخت‌وساز، صنعت ساختمان گرفتار رکود سنگین‌تری شود و تداوم جنگ می‌تواند باعث خروج درخور توجه سرمایه از این بخش و بیکاری گسترده‌تر کارگران ساختمانی شود.

اکبر شوکت، رئیس انجمن صنفی کارگران ساختمانی، به «شرق» می‌گوید: ساخت‌وساز در حال حاضر تنها به ۲۰ درصد سال گذشته رسیده و این میزان تقریباً به معنای توقف ساخت‌وساز مسکن است.

او تأکید می‌کند که با این میزان اندک ساخت‌وساز و تقاضا

برای مصالح ساختمانی، بهای نهاده‌های ساختمانی رشد شایان توجهی داشته است و اگر آتش‌بس دائمی شود و ساخت‌وساز به روال عادی برگردد، مشخص نیست قیمت‌ها به کجا می‌رسد. این وضعیت، معیشت کارگران ساختمانی را به‌شدت بغرنج کرده است. براساس گزارش انجمن صنفی کارگران ساختمانی، حدود یک‌میلیون و ۲۰۰ هزار کارگر ساختمانی در ایران فعال هستند که از این تعداد، تنها نیمی از آنها از بیمه بازنشستگی برخوردارند و نیمی دیگر بیش از پنج سال است در صف انتظار برخوردار ی از بیمه هستند و هنوز نتوانسته‌اند بیمه شوند.

این مسئله سبب شده بسیاری از کارگران ساختمانی حتی در دوران سالمندی مجبور به کار باشند. این در حالی است که آمار وزارت کار حاکی از آن است که شمار آسیب‌های شغلی به کارگران ساختمانی در ایران بیش از سایر کارگران است و بسیاری از این کارگران زودتر از موعد بازنشستگی با آسیب‌های شغلی ازکارافزاده و زمین‌گیر می‌شوند و هیچ‌گونه حمایت مالی‌ای ندارند.

در این میان، جنگی ویرانگر بر کشور سایه انداخته و زندگی حدود یک‌میلیون و ۲۰۰ هزار کارگر ساختمانی را به بن‌بست معیشتی رسانده است؛ کارگرانی که از کمترین حمایت‌های دولتی و حتی صنفی برخوردار نیستند و روزگار را به سختی و تهیدستی می‌گذرانند و البته به دلیل نداشتن کارفرمای ثابت، هیچ‌کدام از کارگران ساختمانی نمی‌توانند درخواست برخورداری از بیمه بیکاری داشته باشند.

ایرج رهبر، عضو هیئتمدیره انجمن انبوه‌سازان استان تهران، به «شرق» می‌گوید که آتش‌بس موقت هنوز آن‌قدر اطمینان ایجاد نکرده است که پروژه‌های ساخت‌وساز نیمه‌کاره دوباره فعال شوند.

او توضیح می‌دهد: بخش خصوصی در حال رایزنی با دولت است که بازسازی ساختمان‌های ویران از جنگ را بر عهده بگیرد، اما مسئله اینجاست که دولت گرفتار کسری درخور توجه بودجه است و مشخص نیست چگونه می‌خواهد بودجه لازم برای بازسازی ساختمان‌های ویران را تأمین کند.

گزارش بنیاد مسکن و شهرداری تهران حاکی از آن است که تاکنون حدود ۱۱۰ هزار ساخت‌وساز تجاری، اداری و مسکونی در جنگ آسیب دیده‌اند؛ از آن میان تقریباً به معنای توقف درجات مختلف است.

گزارش

افزایش مبلغ کالابریک درراه است؟

با توجه به اعلام سخنگوی دولت مبنی بر بررسی افزایش اعتبار کالابریک و اعلام نتایج آن پس از بررسی، در صورت تصویب هیئت دولت، مبلغ کالابریک از یک میلیون تومان بیشتر خواهد شد. به گزارش ایسنا، در راستای اجرای طرح کالابریک الکترونیکی بسیاری از تحلیلگران اقتصادی و فعالان کارگری تداوم اجرای طرح کالابریک و افزایش مبلغ یک میلیون تومان اعتبار کالابریک را خواستار شدند. طرح کالابریک با هدف تأمین نیازهای خوراکی خانوارها به اجرا درآمده و در کوتاه‌مدت کمک بزرگی به حفظ قدرت خرید و معیشت خانوارها خواهد کرد، با این حال کارشناسان بر این باورند که در بلندمدت افزایش اعتبار کالابریک ضروری است. به گفته فعالان کارگری نیز طرح کالابریک برای کمک به معیشت خانوارهای کارگری باید ادامه یابد و اعتبار یک میلیون تومانی آن با توجه به نرخ تورم و افزایش هزینه‌ها نیازمند افزایش است؛ بنابراین در صورتی‌که مانند پارانه‌های قبلی ثابت بماند کمکی به معیشت کارگران نخواهد کرد. در جلسه یکشنبه ۲۹ فروردین هیئت وزیران چهار مصوبه به تصویب رسید که یکی از آنها در راستای معیشت خانوار بود. هیئت دولت مصوبه مربوط به نحوه توثیق پارانه و اعتبار کالابریک الکترونیکی از طریق شرکت‌های بخش خصوصی را به پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی اصلاح کرد. هدف از این اصلاح، فراهم‌سازی بستر اجرای طرحی است که به خانوارها امکان می‌دهد برای خرید برخی اقلام کالایی از اعتبار مشخص استفاده کنند. این طرح هم‌اکنون با همکاری وزارت اقتصاد و بانک مرکزی در حال پیگیری است. در همین راستا، فاطمه مهاجرانی، سخنگوی دولت، روز گذشته از بررسی افزایش رقم کالابریک خبر داد و تأکید کرد که پس از انجام بررسی‌های کارشناسی، اطلاعات تکمیلی در این خصوص اعلام خواهد شد. به گفته او رقم فعلی کالابریک تا پایان فروردین‌ماه دارای اعتبار است و احتمال تمدید آن نیز وجود دارد.

افزایش مبلغ کالابریک الکترونیکی در راه است؟

پیش از این یعقوب اندایش، معاون رفاه و امور اقتصادی وزارت تعاون، در گفت‌وگو با یک رسانه خبری از پیش‌بینی اعتبار ۹۶۰ همتی برای تأمین منابع مالی کالابریک توسط دولت و مجلس در بودجه ۱۴۰۵ خبر داده و گفته بود: تخصیص ۹۶۰ هزار میلیارد تومان در بودجه، نشان‌دهنده پیش‌بینی اعتبار کالابریک برای ۱۲ ماه و حداقل برای ۸۰ میلیون ایرانی و هرکدام از هم‌وطنان به مبلغ یک میلیون تومان است. اظهارات معاون وزیر تعاون به این معناست که منابع مالی طرح کالابریک برای سال ۱۴۰۵ پیش‌بینی شده است. بنابراین طرح کالابریک الکترونیکی در سال ۱۴۰۵ نیز تداوم خواهد یافت و افزایش اعتبار و تغییر مبلغ نهایی آن، نیازمند تصمیم دولت و تصویب کارگروه ماده ۱۳ طرح امنیت غذایی و بهبود معیشت مردم خواهد بود. فتح الله بیات، فعال کارگری، در گفت‌وگو با ایسنا، در این باره می‌گوید: شاید این طرح بتواند در یک مقطعی مشکل معیشتی مردم را حل و هزینه‌ها را جبران کند، ولی در درازمدت قطعاً خانوارها به لحاظ مصرفی به مشکل برمی‌خورند، مگر اینکه با افزایش تورم این مبلغ هم بالا برود، در غیر این صورت اگر بخواهد مثل پارانه‌های قبلی ثابت بماند دردی را دوا نمی‌کند. او می‌گوید: موضوعاتی نظیر کالابریک با اختصاص پارانه زمانی خوب است که هنرمان با افزایش تورم پیش برود، چون این گونه طرح‌ها مقطعی و موقتی هستند و در بلندمدت باید بر اساس تورم موجود افزایش یابند تا در سرفره کارگران و خانوارها اثرگذار باشند. مسئولان وزارت کار پیش از این عنوان کرده بودند که هرگونه تغییر اعتبار کالابریک و افزایش مبلغ، منوط به تصمیم‌گیری دولت است و اگر دولت براساس معیارهای شاخص‌های اقتصادی موجود در این زمینه تصمیمی اتخاذ کند، اطلاع‌رسانی خواهد شد.

با توجه به اعلام سخنگوی دولت احتمال افزایش اعتبار کالابریک در سال جاری وجود دارد و به نظر می‌رسد دولت در حال بررسی مکانیسم‌های افزایش مبلغ کالابریک است. به گزارش ایسنا، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی اخیراً با صدور اطلاعیه‌ای از تمدید اعتبار کالابریک ماه‌های دی و بهمن و اسفند سال ۱۴۰۴ خبر داد و اعلام کرد که مهلت استفاده از اعتبار کالابریک ماه‌های مذکور که قبلاً تا پایان فروردین ۱۴۰۵ اعلام شده بود تا ۱۴ اردیبهشت تمدید شده است.

شرق روزانه